

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/670/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813204010
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813204010.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci navrhovateľa V. V. E..A..O., D. X, D. H. XXXX/XX, IČO: 26 429 705, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36864421, proti odporcovi O. K., nar. 5.9.1985, bytom A., W. XX, O. zaplatenie 375,- € s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku 4C 381/2013-63 z 28.2.2014 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom zamietol žalobu z dôvodu, že navrhovateľom predložená zmenka je podľa § 33 ods. 2 zmenkového a šekového zákona (zák. č. 191/1950 Sb., ďalej len „cit. zákon“) a § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná, pretože nemá náležitosti podľa § 33 ods. 1 cit. zákona. Zároveň uplatnený nárok posúdil aj podľa právnej úpravy v oblasti ochrany práv spotrebiteľa a žalobu zamietol aj z toho dôvodu, že dohoda o vyplnení zmenky obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neplatná, keďže predstavuje neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/, písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a priznať mu žalobou uplatnenú pohľadávku v celom rozsahu, ako aj náhradu trov konania. Nesprávne právne posúdenie veci namietal z toho dôvodu, že súd vec posudzoval a rozhodol, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, pritom predmetom konania bola výlučne zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah. Nesúhlasil s názorom, že súd je oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Uviedol, že skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a odporkyňou vôbec netvrdil, teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Pochybnosti o tomto vzťahu si súd vytvoril sám, a preto nemožno dôkaznú povinnosť presúvať na navrhovateľa. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky a túto povinnosť si splnil. Odporca mohol na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej aj „Nariadenie“) vzniesť námietky voči tejto zmenke, avšak tak neurobil, preto musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd teda nie je legitimovaný na to, aby sám vznášal námietky voči zmenke za odporcu. Vytýkal súdu, že ignoroval ust. § 17 cit. zákona, v zmysle ktorého odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporca, tým menej tak môže činiť sám súd. Nesúhlasil ani so záverom súdu, že zmenkový úrok sa prieči dobrým mravom. Zmenku vystavil odporca, túto dobrovoľne podpísal a súhlasil so sadzbou zmenkového úroku, ktorá mu bola známa v čase vystavenia zmenky. Nesúhlasil ani so záverom súdu, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Odvolaací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie o uplatnenom nároku a postupom súdu prvého stupňa bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, preto napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O vadu konania, ktorá je významná z hľadiska ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkom konania ich procesné práva, ktoré im právny poriadok priznáva.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd vec prejedná a rozhodne v neprítomnosti účastníka konania, hoci nie sú preto splnené podmienky vyplývajúce z ust. § 101 ods. 2 O.s.p.

Na vady v procesnom postupe súdu, ktoré majú za následok odňatie práva účastníkom konať pred súdom, odvolaací súd prihliada z úradnej povinnosti v zmysle ust. § 212 ods. 3 O.s.p.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

Z citovaných ustanovení vyplýva základné ústavné právo účastníka konania na prejednanie veci v jeho prítomnosti. Občiansky súdny poriadok, upravujúci postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní, ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti účastníka konania na súdnom konaní zabezpečuje tak, že ukladá súdu, ak zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí byť účastníkom doručené tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 115 ods. 2 O.s.p.). Prejednať vec v neprítomnosti účastníkov môže súd iba za splnenia podmienok upravených v ust. § 101 ods. 2 O.s.p., t.j. ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania.

V prejednáanej veci z obsahu spisu nie je preukázané splnenie zákonných podmienok pre pojednávanie súdu v neprítomnosti účastníkov dňa 28.2.2014. Uznesením z 20.2.2014 sudca rozhodol, že dňa 28.2.2014 o 8.45 hod. bude na Okresnom súde v Rožňave vyhlásený rozsudok vo veci samej, pričom oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu v súlade s § 115a ods. 2 a § 156 ods. 3 O.s.p. Následne však obsahom spisu nie je zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku, ale zápisnica o pojednávaní z 28.2.2014 (č.l. 62), v ktorej sa konštatuje, že účastníci neboli na pojednávaní prítomní, pričom bola zachovaná päťdňová lehota na prípravu pojednávania. Ďalej zo zápisnice o pojednávaní vyplýva, že súd oboznámil listinné dôkazy nachádzajúce sa v spise (zmenku a zmluvu o úvere), následne uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol.

Z uvedeného postupu je zrejmé, že účastníci konania vôbec neboli predvolaní na pojednávanie, nemali o ňom vedomosť a nemohli tak realizovať svoje procesné práva predniesť návrhy, resp. svoju obranu, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, vyjadriť sa k návrhom na vykonanie dôkazov, ako aj k samotným vykonaným dôkazom, a na záver zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Hoci súd prvého stupňa v súlade s § 156 ods. 3 O.s.p. oznámil, že vo veci rozhodne rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania a verejne vyhlási rozsudok, následne vykonal vo veci pojednávanie, na ktoré však nepredvolal účastníkov konania, a tým im znemožnil realizáciu ich

procesných práv s tým spojených, ktoré im právny poriadok za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov priznáva.

Procesným postupom súdu prvého stupňa, ktorý je v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom, nepochybne došlo k odňatiu práva účastníkov konať pred súdom a k procesnej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie o uplatnenom nároku. Z uvedených dôvodov musel byť napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Po vrátení veci bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa odstrániť vytýkané nedostatky doterajšieho rozhodovania, návrh prejednať procesným postupom súladným s Občianskym súdnym poriadkom a v súlade tiež s procesnými pravidlami upravenými Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, podľa ktorého navrhovateľ v konaní uplatnil nárok na zaplatenie zmenkovej sumy s prísl. zo zabezpečovacej zmenky vystavenej k úverovej zmluve. Nariadenie upravuje v cezhraničných sporoch vo veciach s nízkou hodnotou sporu osobitnú zjednodušenú formu občianskeho súdneho konania, ktoré spravidla prebieha v písomnej forme. Výnimka z písomného konania je upravená v čl. 8 a nasl. Nariadenia uskutočnením ústneho pojednávania, ktoré však nie je povinné a súd je oprávnený rozhodnúť, či na účely zisťovania skutkového stavu nariadi ústne pojednávanie. Nariadenie pojednávania prichádza do úvahy v zložitých veciach alebo v prípade rozporných tvrdení účastníkov konania, kde nebude možné potvrdiť alebo vyvrátiť tvrdenia účastníkov len na základe predložených listinných alebo iných dôkazov, najmä ak súd považuje za nevyhnutné byť s účastníkmi konania v priamom ústnom styku, alebo v takom prípade, ak to navrhne niektorý z účastníkov. V čl. 9 Nariadenie upravuje postup súdu pri vykonávaní dôkazov (obdobne ako je upravený v § 115a O.s.p.), ktorý umožňuje súdu určiť spôsob vykonávania dôkazov potrebných pre rozhodnutie a vykonať dôkazy (a rozhodnúť) aj bez nariadenia ústneho pojednávania a prítomnosti účastníkov. V procese dokazovania, t.j. ktoré z dôkazov súd vykoná a akým spôsobom, sa musí súd riadiť zásadou hospodárnosti, zohľadniť náklady spojené s vykonaním toho ktorého dôkazu a vykonať dôkazy takým spôsobom, ktorý je najjednoduchší a čo najmenej nákladný pre účastníkov, ktorý však umožní dostatočne objasniť skutkový stav tak, aby mohol vo veci rozhodnúť. Článok 7 Nariadenia umožňuje zisťovať rozhodujúce skutočnosti z listinných dôkazov rovnako, ako je tomu v prípade rozhodovania súdu bez nariadenia pojednávania. Pri svojom procesnom postupe a vykonávaní dôkazov musí súd vo všeobecnosti riadiť konanie sporu v súlade so zásadami kontradiktórneho konania a právom na spravodlivé súdne konanie (garantovaným čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a rešpektovať procesné práva účastníkov priznané im procesnými predpismi za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Z uvedeného vyplýva povinnosť súdu informovať účastníkov o konkrétnych sporných otázkach (skutočnostiach) vyplývajúcich z uplatneného nároku, ktoré musí v konaní posúdiť, príp. žiadať od účastníkov doplňujúce informácie alebo potrebné dokumenty a umožniť im vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, ktoré sú potrebné a nevyhnutné za účelom úplného zistenia skutkového stavu a majú byť podkladom pre rozhodnutie vo veci.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.